

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
 pol leta . . . „ 28—
 četrt leta . . . „ 14—
 en mesec . . . „ 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
 za pol leta „ „ 30—
 za četrt leta „ „ 15—
 za en mesec „ „ 5:50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglaševanje v naročnem prostoru 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 30 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šte. 19. Telefon šte. 360. Upravništvo je na Marijinem trgu šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
 loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
 naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

A word of welcome to the Cardinal Bourne.

The Slovenian people of Jugo-Slavia welcome you most cordially to their capital and hope that you will carry home with you a pleasant and favorable impression of the people and also the feeling of true friendship which they have for your great Empire and for the noble work which it has accomplished.

Italijanska zvestoba.

V Italiji vlada danes velika zbe-
 ganost. Časopisje, ki se kar prekičava
 od samega hujskanja proti Jugoslo-
 vanom in njih pravičnim zahtevam,
 tekmuje med seboj v strašni zaslep-
 lenosti, s katero bi rado doseglo
 svoje imperijalistične cilje in preverilo
 javnost o tem, kako opravičene so
 njih težnje po Jadranu, Trstu, Gorici
 in kako barbarski in tuje zemlje gladni
 smo mi Jugoslavi. Pri tem je itali-
 janskemu časopisju dobrodošlo sle-
 herno orožje. Ne posluhuje se samo
 natolcevanja in obrekovanja, ne samo
 pretvarjanja dejstev, kakor je n. pr.
 ljubljanski dogodek, ki so ga razkričali
 v svet kot nekulturno, mednarodnemu
 pravu nasprotujočo afero, z veliko
 slastjo se poslužuje tudi večalimani
 jasnih pretenj in groženj, s katerimi
 žugajo bodočnosti naše mlade države.
 Italijansko časopisje, ki že davno ne
 zasleduje več realne politike ter je
 nazadnje čisto izgubilo sleherni smisel
 za glas razuma in se da voditi iz-
 ključno le od svojega temperament-
 nega čustvovanja, menda niti samo ne
 pojmi, kako silno s svojim pisar-
 jenjem diskreditira svojo domovino
 pred vesoljnim kulturnim forumom.
 Tako je n. pr. te dni „Corriere della
 sera“ prinesel članek, v katerem raz-
 vija sledečo misel: Ako bi antanta,
 oziroma mirovna konferenca preprečila
 združenje nemško-avstrijske republike
 z Nemčijo, naj se Nemčija nikar ne
 plaši zastran zaveznikov . . .

Nemčija naj se ne plaši! pravi
 Corriere in ponuja neprikrito svoje

zaveznitvo državi, o kateri danes mi-
 rovna konferenca in zavezniki Italije
 razpravljajo, ali bi se jo sploh sprejelo
 v Zvezo narodov ali ne. Italija, zvesta
 svojemu principu »svetega« egoizma,
 bi bila pripravljena v danem slučaju
 zatajiti svoje zaveznike, ki so ji pri-
 borili zmago in jo vzeli kot enako-
 vredno v krog tistih narodov, ki so se
 borili za pravico, kulturo in civilizacijo
 sveta ter se postavili v bok ljudstvu,
 proti kateremu je bil naperjen ves ta
 štiriletni boj. Zakaj, v citirani izjavi
 Corriera ne tiči samo grožnja nam
 Jugoslovanom, ampak pretnja lastnim
 zaveznikom Italije za slučaj, da bi se
 ti drznili ne izpolniti njenih nepoštenih
 zahtev v polnem obsegu.

Nas Jugoslovanov ta grožnja ne
 plaši, kakor ne plaši zaveznikov. Vzlic
 temu pa je nujno, da smo oprezni,
 da s paznim očesom in vsestransko
 pripravljenostjo zasledujemo sleherni
 pokret in gibanje v italijanski javnosti.
 Italija, ki je odklonila po Jugoslovanih
 predlagano arbitražo o spornem vpra-
 šanju in je s tem razgalila vsemu
 svetu neopravičenost svojih zahtev,
 kuje zdaj na tihem z vso spletkarsko
 umetnostjo krog, s katerimi bi obdala
 procvit naše mlade, kvišku stremeče
 države. Če se ji bo to posrečilo, je
 drugo vprašanje, toda ponavljamo,
 kako neobhodno potrebno nam je biti
 opreznim in na straži. Ne udajajmo
 se iluzijam in lahkovernosti! Kritično
 in strogo moramo presojati vesti o
 naraščajočem gibanju, napetosti vse
 javnosti in ekspanzivni atmosferi tam
 doli.

Naš program je jasen kakor nikoli.

Za nas Jugoslovane sploh ni spornega
 vprašanja glede naših mej. Mi, optri
 na pravico in moralno premoč, mo-
 ramo prejalislej tudi dejansko zmagati
 in si priboriti vso zemljo, ki nam
 spada po človeških in božjih postavah.
 To je naša najgloblja zavest, to je naša
 vera! Kar pa se tiče Italije in njene
 politike, moramo vedeti in nikoli po-
 zabiti:

Italiana fides nulla fides!

Dr. Mirko Černič:

Boj pegavici: smrt uši!

Iz Rusije vrnivši se vojni vjet-
 niki so prinesli par slučajev v naših
 krajih nepoznane nalezljive bolezni,
 pegavice — nemško Flecktyphus —
 v Ljubljano in Maribor. Ta bolezen
 se odlikuje potem, da dobi bolnik
 4.—6. dan izpuščaje po životu i rok-
 kah, ter da se bolezen zelo razpase
 v krajih, kjer je mnogo nesnage in
 mrčesa, pred vsem uši. Kjer je torej
 umazanost doma, tam je kotišče pe-
 gavice.

Ker bi se utegnila ta nalezljivka
 tudi pri nas razpasti, je na mestu, da
 se narod upozori, kako se je ubrani.

Bolezni se naležeš samo, če te
 piči uš, ki se je pikom na pega-
 vliemem bolniku okužila.

Dvojno je mogoče: da ima bolnik
 uši in te te uši pičijo, ali pa, da se
 tvoje uši, ki jih morda nosiš s seboj,
 pri bolniku okužijo in s pikom pri-
 neso bolezen tebi. Tretja možnost je
 tudi ta, da dobiš okuženo uš potom
 stvari, ki so prišle z bolnikom v ne-
 posredno dotiko, kakor obleka, perilo,
 posteljni oprava, kožuhi, posteljnaki
 itd. Z ušjo istovetna je njena zalega
 gnjida, ki se drži na lasih in kocin-
 ah po telesu ter na perilu in obleki,
 in iz katere se v par dneh izkoti uš.

Najnevarnejša je bela ali gvančna
 uš, pa tudi glavna in osramna uš
 najbrž nista brez krivde, tako da mo-
 ramo računati z vsemi tremi enako,
 če hočemo doseči uspeh t. j. onemo-
 gočiti razširjenje pegavice.

Pomnimo torej, da nevar-
 nosti ni, kjer ni uši! Naglašam
 pa, da je ena sama uš dovolj, da bo-

lezen raznese, da, samo en pik ene
 okužene uši zadostuje, da oboliš na
 pegavici.

Pogoj razširjenja pegavice je to-
 rej uš. Zato se ta bolezen ne razširja
 tako hitro, kot n. pr. španska influ-
 enca, katere povzročitelj gre najbrž
 po zraku, da torej nisi nikjer varen
 pred njim. Pri pegavici je drugače;
 v tvoji moči je, da se bolezen i
 ubraniš in primerno zagradiš
 njeno raznašalko uš.

Boj proti pegavici se potem-
 takem zgosti v boj proti uši in
 gnidi. Bojno sredstvo pa je snaga!

Če torej sam nimaš uši in v svo-
 jem poslu nikdar ne prideš v dotiko
 z njimi, si lahko brez skrbi. Kdor pa
 ima neprijetno možnost, da se naleže
 samo ene uši, je v nevarnosti da oboli
 če je ta uš imela priliko, da se je na
 pegavičnem bolniku okužila. Ogroženi
 so potemtakem ljudje, ki imajo opravka
 z ušvci in ušivkami: zdravniki, učitelji,
 duhovniki, vojaki, ljudje po zapo-
 rih in skupnih ležiščih ter taki, ka-
 terih poklic jim nalaga dolžnost, pe-
 čati se s stvarimi, katerih se drže uši
 in gnjide, kakor perice, frizerji, pre-
 kupčevalci starih oblek in cunj in
 podobno.

Kako torej se varjemo uši oz. jih
 uničimo z gnidami vred?

Uši in gnjide se drže na glavi,
 na brkih in bradi, na kocinah pod
 pazduho in osramju, na kocinah po
 prsih, rokah ter nogah, na perilu zlasti
 na sraciji in gatah, na majcah in dru-
 gem odelu, zlasti kožuhih, ter sploh
 na obleki, pokrivalu in obuči, na pos-
 teljnem perilu in posteljni opravi
 sploh, na posteljnjakih, od koder zle-
 zejo v špranje na posteljah in tleh itd.
 Tu je treba zagrabiti to golazen z
 močno in večšo roko, ter jo uničiti
 in ne samo pregnati, ker se samo
 pregnana dovrne oz. spravi na druge,
 od koder te spet ogroža.

Uničenje uši in njenih jajčic, gnjid
 — razuševanje — je torej dvojno:
 na človeku samem in njegovem odelu
 oz. ležišču.

V navadnih časih je med našim
 ljudstvom toliko snage, da so ušive
 rodbine ali njeni člani izjeme. Edino

VLADIMIR LEVSTIK.

43. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Porabil je bil vse zaljubljene fraze; dejanje se
 je vsililo samo od sebe. Z naglim objemom je stisnil
 devojko k sebi, vzdignil njeno glavo, ki se je le
 napol upirala, ter zapečatil svoje razodetje z večše
 preračunanim poljubom, čuteč, kako se nehote otvarja
 sočna školjka Dorinih ust. . . . Že je menil, da vsa
 zamira od slasti, ko ga je mahoma pehnila od sebe.

»Cigan!« je prhnila, brisoč si ustnice s hrbtom
 dlani. »Kako se predrzneš! . . . In sploh — ali ne
 znaš nič bolje? Mislila sem, bogve kaj je takšenle
 tvoj poljub, pa se zdi, kakor bi jedla rake. . . Fej,
 še enkrat mi poizkusi!«

Ne meneč se za prošnje poparjenega spremlje-
 vacva, je počakala roditeljev in se zapletla v njiju
 razgovor o grofu.

»Domišljavec se mi zdi!« je vrgla vmes, ko je
 kipelo navdušenje najviše.

»Pa je tudi še kaj drugega, srček moj!« je
 oporekel Grabunec z brbljajočim tenorčkom. »Eh,
 blagor se jim!«

»Zelo si mu imponirala,« je bleknila mati na
 pragu domače vile.

Dora se je lehkomišelnostjo zasmejala ter prepustila
 roditeljema prvenstvo slovesa. Ko sta odklepala
 vrata, je ponudila Egonu roko in zamrmrala.

»Tak ti, siromak, ki ne moreš živeti brez mene;

do svidenja. . . Kaj mi hočeš pravzaprav? Za ženo
 bi me rad? In če te ne maram? Nu, čakaj, potrpi;
 danes se mi ne ljubi, jutri tudi ne — mogoče
 pozneje!«

Toda Egon ni bil tako obupan, kakor se je
 delal; zvižgaje je krenil domov, dočim je padla
 Dora v svoji spalnici na otomano in zajokala s krče-
 vitim in histeričnim jokom, sama ne vedoč po-
 čemu. . . .

»Moji upi naraščajo, papa!« je oznanil očetu,
 ki je bil spremil grofa v hotel in je hodil zdaj po
 obednici, zaripel od pijače in zadovoljstva. »Trd oreh
 si mi izbral pri moji veri, ali to vidim že zdaj, da
 trdnjava ni nezavzetna.«

»Znati je treba!« je zagodel Smučiklas z od-
 sotnim duhom.

»Ne boj se; nekaj tvojih talentov sem le po-
 dedoval,« je odrezal sin ter izginil spat.

Odvetnik pa je še dolgo premišljal nocojšnji
 večer. Daveča groza, ki ga je obšla, ko je grof
 govoril o mlrtvem tovarišu, se je razpuhtela kakor
 megla pod solnčnimi žarki. Kdo ve, se je vpraševal
 naš voditelj, ali ni bilo tisto razburjenje zgolj slaba
 vest, ki je učinila grešnika spet enkrat po tolikem
 in tolikem času? Manjka se na svetu zavrženih
 sinov in očetov, ki ne žanjejo, kjer so sejali! Grof
 Beaupertuis von Künnigsbruch prijatelj otroka Nele
 Veselkove-ne, to bi bilo preveč škandalozno naključje.
 In čeprav; postavimo da je resnica. Kaj sledi? To,

da se mora boriti in uveljaviti Smučiklasa zoper vs^e
 drugo, kakor je storil že nešteto krat v svojem živ-
 ljenju, polnem konfliktov med vnajo in notranjo
 častjo. Mari naj se plaši spričo nocojšnjega zmago-
 slavja? Grof je prišel, kakor pride tujec, ali poslovil
 se je kot prijatelj, z iskrenim stiskom roke in s
 toplimi besedami, po katerih ni dvoma o njegovih
 čuvstvih do Smučiklasove hiše. Prihajal bo še in še,
 vozil se v njegovem avtomobilu, zadržoval se v sto-
 insto zank vsakdanjega občevanja ter obvisel na-
 zadnje tako neresljivo, da mu ne bo več živeti brez
 njega; te stene postanejo hram, v katerem bo sijala
 milost cesarskega sinu in slava »enega najboljših
 imen visokega plemstva« vsej čredi oboževavcev.
 Grof bo malik, Smučiklas veliki duhovnik; in kakor
 so spravljali nekdanji svečeniki ves zemeljski hasek
 vere, je hotel ščasoma tudi on prerasti božanstvo s
 svojo oblastjo ter molsti iz njega svoj kapital.

Ej, to bo adut njegove življenske igre! Škandal
 radi Veselkove je že danes več ko odtehtan, Smu-
 čiklas je že danes več od navadnega očeta domovine;
 čelo njegovo se venča s prvimi bliski vzvišenosti
 nad vse zemeljske reči, in čas ni daleč, ko se dvigne
 ves v ozračje nedotekljive svetosti in praznovernega
 češčenja. Polujasno se mu je bledlo, kako izseka
 grofu njegovo aristokratstvo ter ga prenese vase;
 granitno si utrdi položaj, in stara leta mu poteko
 v sijaju namesto v pozabljenju. (Dalje.)

berači, ki spe danes tu jutri drugje, potepuhi in podobni ljudje, so tvorili pri nas pred vojsko stan ušivcev. Če se je kedaj kak šolski otrok nalezal uši, so si znale slovenske matere dobro pomagati: otroke so ostrigle ter ga z vročo vodo in milom dobro umile. To se je ponovilo nekaj krat in uspeh je bil popoln.

Vojska pa je s pomanjkanjem in splošno razrvanostjo tudi tu razmere temeljito predrugačila. Izmed milijonov, ki smo služili v vojski in ne imeli te steče, da bi bili doma ali vedno na istem mestu, ga menda ni enega, ki ne bi bil vsaj enkrat preganjal teh lazečih gostov tudi s sebe. Zlasti na Poljskem smo imeli vsak čas priliko prirežati ali gledati take dirke. In ko se je l. 1915, pegavica po Poljskem in na Balkanu silno razpasla, je postala uš in gnjida predmet mnogim spisom in knjigam, tako da smelo trdim, da ga ni bitja — tudi najnežnejšega ne — o katerim bi bilo najti toliko razprav, kot ravno o umazani uši. Boj proti uši, ki se je v taboriščih in vojni okopih neznansko razplodila, je ključal najrazboritejše duhove na junaški mejdan, v katerem je bila uš temeljito poražena, čemur je najlepši dokaz dejstvo, da se je pegavica in njeno razširjenje popolnoma zajezilo.

Ker sem tudi sam imel nepriliko, da sem se okužil na pegavici, ki me je prav pošteno mikastila, sem se po ozdravljenju uvrstil med njene navdušene zatiralce in sem napovedal uši in njeni zalegi brezobzirni boj.

V epidemski bolnici na Poljskem, ki sem jo vodil po svoji bolezni, smo delali silno temeljito in dosegli uspeh, da nismo imeli pri tisočih bolnikov niti ene okužbe med zdravniškim in strežniškim osebom. Toda o tem na drugem mestu.

Tu naj navedem samo ukrepe, ki jih priporočam vsakomur, v privatnem življenju.

Ker se uši in gnjide drže las, brk in brade, kocin pod pazduho, na prsih, osramnju ter rokah in nogah, je najboljša in edino zanesljivo, če imamo opravka z zelo velikim ušivcem, da ga od temena do nožnih palcev obrijemo ali vsaj kar moči na kratko ostrizemo, vse kocinske odpadke zmečemo v ogenj, obriteža oz. ostrizenca z vročo vodo in milom dobro okoplujemo in mu damo popolnoma sveže perilo, obleko, pokrivalo in obuči, v katerem ni sigurno nobene uši. S tem je človek kot oseba razušen in, če tudi je na pegavici bolan, popolnoma nič nevaren, če ne pride uš od drugod nanj.

Perilo, rjuhe in druge stvari, ki jim prekuha ne škodi, dobro prekuhamo, kot je to že itak pri slovenskih materah navada.

Druga je z obleko, pokrivali itd., ki preneso prekuhe brez škode. Za te imamo pri nas peči, v katerih pečejo naše mamice kruh. Tako peč zakurimo tako močno, kot za peko kruha. Potem, ko je peč dovolj razgreta, je dobro očistimo, da ne ostane niti troha žerjavice, pepela in sploh nobena iskra, od katere bi se mogla obleka vneti ali vžgati. V tako očiščeno peč položimo na dno radi večje varnosti še par desk ter na nje zmečemo narahlo zavite stvari, ki jih hočemo razušiti. Če potem peč zapremo in pustimo obleko v njej dobre pol ure, so sigurno vse uši in gnjide zatrite, ker jih vročina nad sto stopinj, ki vlada v peči popolnoma uniči.

Tako smo razušili poleg človeka samega tudi njegovo životno in posteljno obleko v kotlu, ter obleko oz. pokrivalo v peči. Preostaja nam še kožuhovina, obuči in vse stvari, ki so iz usnja, gumija itd. in ki ne preneso vročine, ne da bi se pokvarile, ter postelja in bivališče. Za vse to imamo sigurno sredstvo v 5% karbolovi raztopini ki jo lahko dobimo v vsaki lekarni za razmeroma mal denar, ali pa si jo sami pripravimo, če kupimo nerazredčeno karbolovo kislino. S karbolovo kislino istoveten je lizol. Od enega ali drugega vzamemo navadno kupico do vrha ter jo pomešamo z vodo, ki je mora biti dobra dva litra,

da nastane 5% raztopina. (Ne z roko v razredčeno še manj v nerazredčeno raztopino, ker se ožge koža!) S to raztopino dodobra poškopimo in omočimo vse ušive stvari, ki z njimi ne moremo v kotel ali peč. Z isto raztopino tudi dobro namažemo posteljnake, zlasti stike njegovih delov, poškopimo tla, stene in strop, ter pazimo pred vsem na špranje, ki nudijo ušem dobro skrivališče. Slamo iz slamnica pa najboljša, da iztresemo na prosto in zažgemo, slamnice same pa prekuhamo.

Če smo vse opisano i na človeku i njegovem perilu, obleki, pokrivalu in obuči ter ležišču in stanovanju, temeljito izvršili, smo ušivo golazen zatrti ter s tem odvrnili od sebe in od drugih nevarnost pegavice. Da je to res, so dognali zdravniki, ki so k tako razušenim pegavičnim bolnikom deli v postelji druge bolnike — eden zdravnik je celo sam šel spat k bolniku — ne da bi se bilo komur koli kolčikaj pripetilo.

Snaga, snaga in zopet snaga — to je več kot pol zdravja!

Boji med nemško belo in nemško rdečo gardo na Koroškem.

Tirolci odhajajo.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 9. marca iz dobro poučenega vira: V Celovec je zadnji čas od bližnjega vzhoda, torej iz okoliša velikovške fronte, prišlo izredno veliko število ranjenih nemških vojakov. V Celovcu se govori, da je nemško vojaštvo v tem odseku zadnji čas imelo izredno velike izgube na mrtvih. Pravijo, da jih je padlo sedemdeset! — Kakor je znano iz uradnih obvestil Ljubljanskega dopisnega urada, zadnji čas med nemškimi in jugoslovanskimi četami na Koroškem nikjer ni bilo nobenih večjih bojev ali resnejših spopadov; le tu in tam so bile manjše praske, in še te se niso vršile vzhodno od Celovca, marveč južno od njega, kjer so Nemci ponovno kršili premirje in izzvali obrambeni odpor jugoslovanskih vojaških oddelkov. Ako je torej zadnji čas v Celovec prišlo izredno veliko število ranjencev in je nemško vojaštvo celo imelo sedemdeset mrtvih — povdarjeno bodi, da je ta vest iz Celovca povsem ugotovljena — ne more biti drugače, nego da so se v velikovškem okolišu spopadli nemški vojaški oddelki med seboj in so se vršili ljuti boji med nemško belo in nemško rdečo gardo. Da so se tam res vršili krvavi spopadi, v katerih so se nemški vojaki pobijali med seboj, potrjujejo tudi druga poročila. Po vsem tem je smatrati za gotovo, da so se med nemškimi četami na Koroškem začeli krvavi notranji boji. — Pred kratkim so nemški listi z velikim zadoščenjem javljali, da prihajajo Korošcem na pomoč nemškotirolski vojaški oddelki. Niso se pa prihoda Tirolcev razveselili južnokoroški Nemci in nemškutarji, ki Tirolce že od nekdanj ne ljubijo tako pristrčno, kakor bi bilo treba. Ta neljubezen se je jasno pokazala v dejstvu, da se je koroška Volkswehr v Borovljah z vso odločnostjo uprla nameri, da naj bi v boroveljski okoliš prišle tirolske pomožne čete. In res jih zato v ta odsek niso poslali. Kakor je Ljubljanski dopisni urad izvedel iz povsem zanesljivega vira, tudi ostali koroški Nemci in nemškutarji nimajo nobenega poverja več, veseliti se prihoda Tirolcev. Porazdeljeni po slovenskem ozemlju, kolikor ga imajo sedaj v oblasti Nemci, so namreč Tirolci le prekmalu spoznali, da gre za imperijalistično nasilje. Ker na lastnem telesu občutujejo gorje aneksij željne nasilnosti — saj jim hočejo Italijani vzeti vso njihovo zemljo gori do Brennerja — se jim je ravnaje Nemškoavstrijcev zagabilo in že so jeli dezertirati trumoma. Izjavljajoč, da ne uvidevajo, s kakšno pravico naj proti Slovincem nastopajo na zemlji, ki je slovenska, zapuščajo svoje oddelke in se vračajo v svojo domovino. Kakor Italijani nimajo prav nič iskati v nemških Tirolah — izjavljajo na

Koroško došli Tirolci — tako nimajo med koroškimi Slovinci prav nič iskati ne tirolski, ne koroški in ne nemškoavstrijski Nemci. — Severno od Drave boljševisko klanje med rdečo in belo gardo, južno od Drave razsulo discipline in bratske vzajemnosti: to je signatura sedanjega stanja nemškega vojaštva na Koroškem.

Za kruh nam dajo kamen.

„Slovenski gospodar“ poroča: Slovenec, ki se je pretekle dni mudil v Gradcu, nam pripoveduje naslednje:

„Pripeljal sem se zvečer v Gradec. Šel sem v hotel iskat prenočišča. Ko so videli na listku moje slovensko ime in sem hotel plačati z žigosanim denarjem, je zakričal možičelj: „Za jugoslovanske roparje nimamo v Gradcu stanovanja. Glejte, da se kmalu izgubite. Krog mene so se začele zbirati sobarice, deklet, hišniki in strežniki. Vse vprek me je sramotilo, pljuvali so na tla pred menoj in počenjali z menoj vse mogoče neumnosti. Ker sem moral ostati v Gradcu radi nujnih opravkov, sem poskusil srečo v drugi gostilni. Komaj pa sem odložil kovček, že pride natakar od prejšnjega hotela in začne upiti kar med vsemi gosti: „Kaj tega jugoslovanskega potepuha hočete vzeti pod streho? Šram Vas bodi!“ In takoj sem imel vse goste proti meni. Vpili so, da me je treba pobiti ali vsaj zapreti. Tudi tukaj sem moral oditi brez stanovanja. Ko sem bil na ulici, prihitel za menoj fino oblečen gospod in mi pravi: „Vi ste trgovec kaj ne?“ „Da,“ mu odgovorim. „Prišel sem po nujnih poslih v Gradec.“ „Pojdite z menoj,“ pravi gospod, bom Vam jaz odstopil stanovanje.“ Bil je graški Slovenec. Vzel me je pod streho.

Drugo jutro grem v kavarno. Naročil sem si kavo. Ko sem dal saharina v kavo, me spozna graški Nemec ki je bil prejšnji večer navzoč v gostilni kjer sem v drugič prosil prenočišča. Mož začne vpiti: „To je jugoslovanski ogleduh, ven z njim! Ne dajte mu kave!“ In res mi so od ust odtrgali kavo proč. Tulili so in grozili na vse mogoče načine. Natakara vzame kozarec vode in mi jo vlije v obraz... Odšel sem na ulico. Ko sem opravil svoje trgovske zadeve, sem se hotel s prvim vlakom odpeljati v Maribor. Potoma sem pri blagajni na kolodvoru ponudil blagajniku za vozni listek žigosan desetak. Mož mi je iztrgal karto, vrgele bankovec nazaj in začel upiti na ves glas: „Že zopet jugoslovanski apostel! Za take ljudi nimamo vozniških listkov.“ In moral sem oditi brez vozne lista. Občinstvo mi je začelo groziti. Iz mučnega položaja me je orel slovenski železničar, ki me je po stranski poti odpeljal na peron in mi preskrbel karto. Nenavadno srečnega sem se čutil, ko je vlak pri Špilju prisopihal na svobodna jugoslovanska tla.

In kako pa mi postopamo z Nemci? Dajemo jim živila in svobodno se smejo kretati med nami. Celo hujskače in najstrupenejše naše protivnike še pitamo z jugoslovanskim kruhom in mesom... Nemci pa nam kruh vračajo s kamnom...

Jugoslovansko - italijanski spor.

Veliki italijanski izgredi v Zadru in Splitu.

ji Zagreb, 10. marca. V Zadru je 7. marca prišlo do težkih izgredov proti hrvatskemu prebivalstvu. Pod vodstvom prostovoljnih ognjegascev je navalila italijanska druhal na bogoslovno semenišče, razbilo s sekirami vrata ter je popolnoma oplenilo. Italijanski oficirji in okupacijska oblast so se držali popolnoma pasivno in so odrekli vsako intervencijo v prilog hrvatskega prebivalstva in hrvatske posesti.

Včeraj popoldne so organizirali italijanski vojaki, po večini pijani, enake izgrede v Splitu. Vprizorili so

veliko demonstracijo ter so na razne načine napadali in izzivali hrvatsko prebivalstvo, ki je ostalo popolnoma mirno in se ni dalo zapeljati v protizgrede. Francoski, angleški in ameriškanski častniki so opazovali z okna „Citaonice“ dogodke na cesti in so se mogli prepričati, kako se obnašajo splitski italijanaši.

Namen je očividno. Italijanska okupacijska oblast hoče s pomočjo podkupljene druhali provocirati mednarodno okupacijo Splita, kakor ji je to vspelo na Rekl in podjarmiti še 100.000 Jugoslovancev svoji strahovladi. Do sedaj se ni še Evropa odzvala našim klicem na pomoč iz zasedenih krajev. 700.000 Jugoslovancev trpi in molči pod italijanskim jarmom. Ječe so prenapolnjene z našimi ljudmi. Na stotine njihovih žrtev je deportiranih v Italijo, kjer trpe najgroznejše muke. V ujetniških taborih strada in umira od glada, mraza in boleznih, na tisoče jugoslovanskih vojakov, a nikdo na svetu se ne protivi proti temunečuvanemu barbarstvu „kulturne“ velevlasti. Ena manifestacija našega naroda, že mesece izzvanega in žaljenega v njegovih najsvetejših čustvih je zadostovala, da je mednarodna komisija sprejela v „varstvo“ neznančno pečico splitskih italijanašev, ki so nesramno žalili in izzivali naše ljudi. Kam to vodi?

Tudi Dubrovnik.

ji Z jedjo prihaja tek: Resničnost tega italijanskega reka dokazujejo najbolj Italijani sami. Čimveč naše zemlje mislijo da se že definitivno požrli, temveč bi hoteli požreti. Saj je znano, da zahtevajo danes Reko, ki jim ni priznana niti v londonskem paktu. Sedaj pa zahteva „Popolo d' Italia“ celo že — Dubrovnik. To ni več blaznost, to je že zbesnelost!

Italijani proti Francozom.

ji Znano je, da uporabljajo Italijani vsako še tako nenravno sredstvo v propagandi za svoje neopravičene aspiracije. Posebno pa skušajo s podkupovanjem vplivati na francoske in angleške časopise, da bi pisali v njihovem smislu. Med francoskimi listi je Jugoslovancem najbolj naklonjen „Journal des Débats“ kateri se zelo zavzema za pravične jugoslovanske zahteve. To nepristransko in pravično stališče seveda Italijanom ni po volji. V zadnjem času nastopa posebno ostro tudi „Corriere della Sera“ proti „Journal-u“ in njegovemu sotrudniku Gauvainu, o kateremu pravi ironično, da je „steber in dika“ francoskega lista in mu očita, da je kriv, če se je situacija poslabšala. Jugoslovancem, vzpodbujenim po Gauvainu, se je v njihovih balkanskih možganih porodila misel, da lahko dosežejo vse mogoče zahteve proti Italiji. Na to očita „Corriere della Sera“ Gauvainu in vsem drugim francoskim prijateljem Jugoslovancev, „da jim je načelo samoodločbe narodov samo pretveza, kajti oni delajo čisto francosko politiko in hočejo ustvariti francosko nadvlado v Evropi. Ti Francozi podpirajo pretirane jugoslovanske zahteve, ker si hočejo pridobiti v Jugoslovanih nove, udane prijatelje Francije, kajti nikdar se ne ve, kaj se zgodi... ni jim pa niti v najmanjšem mar za pravični mir ali za pravico narodnosti. Nemcem nočejo dovoliti, da bi se zedinili, pač pa zahtevajo, da se združijo slovenska plemena. To kar je pravično in potrebno za Slovence v Istri, seveda ni potrebno za avstrijske Nemce! Vendar pa, če se bodo Nemci hoteli združiti, jim tega nihče ne bo mogel trajno braniti, ako bo antanta skušala to preprečiti, ne bo ostala Nemčija osamljena v svoji želji po maščevanju.“

Italijanski list tu nikakor ne zakriva svojih simpatij napram Nemcem in hoče celo groziti Francozom, da se bode Italija eventualno pridružila zopet svoji nekdanji zaveznici Nemčiji če ji antanta ne ugodí. Zavezniki bi pač malo izgubili na moči in ugledu, če bi odpala Italija, ki jim je dosedaj de-

lala samo ovire, ne da bi kaj koristila. Močna, združena Jugoslavija katera bi stopila na njeno mesto, bi pa bila gotovo čisto drug činitelj in brezdvomno mnogo zvestejša in močnejša zaščita proti pangermanizmu kot Italija. Tudi Francozi začenejo že spoznavati dvomljive vrline svoje „latinske sestre“ in njen nezmerni egoizem.

„Zmagujoča“ Italija rešuje svoje dostojanstvo z uradnimi lažmi.

ji LDU. JDO. 10. marca. (Brez-zično.) „Agenzia Stefani“ poroča po naročilu generalnega štaba: V kolikor se nanaša memorijal dr. Trumbića, katerega prinašajo najnovejši listi, na razmerje Jugoslovanov k italijanski mornarici, je popolnoma napačno. Nekatere epizode med vojno so bile ali potvorjene ali pa z namenom fabricirane, da ima ta memorijal nekak značaj verjetnosti. Neresnica je, da je imela revolucija, ki je meseca februarja 1918 izbruhnila na avstrijskih ladjah v kotorskem pristanišču, političen značaj in da je bila le-ta uprizorjena od Jugoslovanov. Res je, da je bilo med uporniki posebno veliko Hrvatov, toda ta revolucija je bila povzročena po pomanjkanju in po slabem ponašanju častništva napram vojakom. Pač je mornar Anton Sesan, rojen v Argentini in zelo kompromitiran pri kotorski vstaji, ko je izvedel, da se bo prišlo na sled upornikom, zapustil svoje kamrade ter poletel na aeroplanu dne 3. februarja 1918 v Italijo. Ko so ga vprašali, kaj mu je znano o dislokaciji avstrijskega vojnega brodogojstva in ako so mu znani tudi kraji, kjer so položene mine, je odgovoril, da mu vse to ni nič znano, ker se ni nikdar nahajal v Pulju. Iz tega povpraševanja sledi, da Ante Sesan ni dal poveljniku Pellegriniju nobenih takih vestí, na podlagi katerih bi mogla nastopati Italija napram avstrijskemu brodogojstvu. Na neki jadnici so se prepeljali na italijansko obal vojak in dva civilista, ki sta se označila kot čehoslovaška pripadnika in katerim se je dovolilo, da se snidejo s Trumbićem in Benešem. Niso pa dali mornarski oblasti nikakih podatkov o tem, če in kako je mogoče zajeti sovražno brodogojstvo. Govorili so le v splošnem o vstaji v vrstah avstrijskega vojaštva. Vse to dokazuje, da izrablja Trumbić te podatke z lobnim namenom, proti kateremu mora nastopati zmagujoča Italija še enkrat, da si reši svoje dostojanstvo in svoje pravice.

Pod italijanskim jarmom.

Nečloveška obsodba.

pi Družina Štimbergar v Gor. Branici na Vipavskem je imela za časa umika avstro-ogrské armade dve strojni puški in nekaj municije doma. Pred prihodom Italijanov so pa vse skupaj vrgli v gozd. Ko so Italijani pobirali po hišas orožje, so jim Štimbergarjevi povedali, da so orožje imeli, a da so ga vrgli proč. Pokazali so jim tudi kam. Italijani so nato aretirali najprej hčerko Amalijo Štimberger, potem sinova Antona in Jožefa. Posredovat sta šla tamošnji župnik in župan, pa sta bila oba zaprta. Čez nekaj časa so župnika in župana izpustili, Antona, Jožefa in Amalijo Štimberger pa obsodili na 15 let ječe.

Nove aretacije v Ajdovščini.

pi V Ajdovščini so zaprli veletržca Frana Repiča, trgovca Antona Križaja, trgovca Pavla Kunstka in nadučitelja Kavsa. Najstrožje obsodbe je vredno obnašanje šušteršičijskega župnika Kmeta, ki veliko občuje z italijanskim generalom Del Pra in še celo s prižnice agitira za Italijane. Narod bo o pravem času obračunal s to izdajico.

Po germansko!

pi Prebivalstvo v Mirnu pri Gorici mora pozdravljati italijanske častnike. Anton Pahor iz Mirne je bil več časa zaprt, ker se ni odkrival italijanskim oficirjem.

Naši fantje in karabinerji.

pi Na pustni torek je bila na Rakeku št. 23 pustna zabava domačih fantov in deklet. Medtem so prišli tudi Italijani, ki so pričeli vzklikati Italiji, nakar je fant domačin zavpil: „Živijo Jugoslavija!“ Karabinerji so zato vse fante in dekleta vrgli iz hiše, postavili so se pa nekateri teh kulturonoscev na vrata in vsakega mimoidočega fanta ali pa dekleta oklofutali in obrcali.

Slovanski svet.

Proslava Masarykove obletnice v čehoslovaški republiki.

LDU. Praga, 9. marca. (Brez-zično.) Povodom Masarykove obletnice je bilo veliko slavje v vsej Čehoslovaški državi. V Narodnem gledališču je imel slavnostni govor Venkov, ki je v navzočnosti inozemskih predstaviteljev dal izraza hvaležnosti napram mirovni konferenci, ki je načeloma priznala pravice Čehoslovaškega naroda.

Čeho-slovaški priznane zgodovinske meje.

sl LDU. Praga, 8. marca. (ČTU) Urednik Karel Mecer objavlja v „Venkovu“ poročilo iz Pariza z dne 3. marca, kjer pravi: Danes je komisija določila zgodovinske meje za češke dežele, zlasti za Češko, Moravsko in Šlezijo. Priznala je čeho-slovaški državi tudi Slovaško. Izjavljam svečano, da ni na Češkem nemškega vprašanja, Amerika in Anglija, prožeti od svobodomiselnega duha, nista nikdar smatrali tega vprašanja za sporno. Nikdar nista dvomili, da je Češka nedeljiva celota in da bi bila morebitna delitev velika krivica. Komitija je zavzela stališče, da se mora tudi na tešinskem ozemlju obvarovati popolna integriteta, to se pravi, da pripada tudi Tešin čeho-slovaški državi. Kar se tiče slovaškega vprašanja, morem reči, da je Slovaška naša. Izjaviti morem, da bodo njene meje segale precej preko demarkacijske črte. Komisija je rešila tudi vprašanje ogrskih Rusinov, in sicer v smislu združitve ogrskih Rusinov s čeho-slovaško republiko.

Mirovna konferenca.

Ureditev naših meja.

k LDU. Pariz, 9. marca. (Brez-zično.) Komisija za teritorialna vprašanja svojega dela ni mogla končati v določenem terminu, t. j. do 8 t. m. Upajo pa, da bo nove nemške meje začrtane vsekakor še do 16. t. m., ne glede na meje, v vzhodu, katerih začrtane si je pridržal najvišji svet alirancev. Proti koncu tedna se bo razpravljalo tudi o ureditvi meja bivših avstrijskih ozemelj izvzemši oni na Jadranski obali, katerih začrtanje si je istotako pridržal najvišji svet alirancev.

Političen pregled.

p Francoski glas o sprejemu francoske misije v Ljubljani. LDU. Pariz, marca. (Brezzično.) Francoska vojaška misija je bila sprejeta od ljubljanskega občinstva na zelo simpatičen način. V Ljubljani se je ustanovila francosko-slovenska organizacija, ki ima sedaj že več kot 600 članov in katere namen je, da spoznava francoski narod Slovence in da se zblížajo medsebojni ekonomični odnošaji obeh narodov. Oba glavna ljubljanska dnevnika „Slovenec“ in „Slovenski narod“ sta priredila povodom bivanja francoske vojaške misije v Ljubljani posebne izdaje v francoskem jeziku, v katerima pozdravljata prihod Francozov ter se jako laskavo izražata o Franciji.

p Italijanski framazoni so, kakor se brez jamstva za istinitost vesti Ljubljanskemu dopisnemu uradu poročala iz Gorice, 1. marca imeli v Veroni sestanek, na katerem se je sklenila nastopna resolucija: 1.) Trst naj se nevtralizira. Reka, Gorica, Dalmacija in drugo zasedeno ozemlje naj se

priklopijo Italiji. 2.) Zahteva se odprava rimsko-katoliške cerkve. Duhovništvo in papež Benedikt XV. naj se izzenejo. Vatikan naj pripade italijanski državi. 3.) Zahteva se, naj kralj odstopi in proglasi republika. 4.) Vsi stanovi naj se zenačijo; zavladata naj enakost in svoboda. Govori se tudi, da so sklenili na sestanku franazonov v Veroni, postaviti spomenik Francosu Ferrerju, za kar se je osnoval poseben fond, v katerem imajo zbranih že 780.000 lir. — Tako pripovedujejo potniki, ki prihajajo iz Italije.

p Demobilizacija letnikov 1885 in 1886 v Italiji. Kakor poroča „Corriere della Sera“, namerava italijanski vojni minister odrediti demobilizacijo letnikov 1885 in 1886 v mesecu marcu t. l. Demobilizacija ostalih letnikov bo odrejena pozneje tako, da bodeta vsak mesec odpuščena povprečno 2 letnika.

Dopisi.

d Gorje. Občeznani Vintgar ima še danes in ga namerava še nadalje imeti v najemu Nemeč Neumajer, ki s svojim mizarstvom odira domačine. Tako je n. pr. si pustil nabaviti posestnik A. P. 5 malih oken z eno zaporo, za katere je A. P. dal les, okovo in šipe. Rabil je za to delo delavec 5 dni à 14 kron in g. Neumajer je pa računal 250 kron. Sliši se da je kupila to posestvo deželna vlada, in če je to resnica se opozori, da se temu Nemcu in sploh nobenemu Nemcu Vintgar ne da v najem ampak le Slovincu. Gotovi krogi, ki so pri Posojilnici v Gorjah in kateri še vedno radi slišijo dr. Šušteršičevo ime, pa podpirajo tega Nemca zaradi najemščine. Zatorej proč z Nemečem Neumajerjem iz krasnega Vintgarja.

d Jesenice. Tukajšnji „Sokol“ se zahvaljuje vsem, ki so mu pripomogli do krasnega prostora, kjer se njegovi člani lahko vežbajo. Vsa tukajšnja društva lahko nemoteno delujejo naprej, le naš „Sokol“, ki se bori že 15 let za svobodo in prosveto, je tako srečen, da mu je delo popolnoma ustavljeno.

d Iz Radeč pri Zidanem mostu nam pišejo: Dodatno k dopisu iz Radeč v Vašem cenjenem listu št. 59 še poročamo, da ima Radeški Sokol svoje prostore v hotelu gostilničarja Gmajnerja, pri katerem je bil tako nesramno žaljen srbski častnik. Pričakujemo, da bo Sokol izvajal svoje konsekvence in takoj odpovedal stanovanje, sicer bo imel svet čudne pojme o radeškem Sokolu.

d Konjice. Žalostno toda resnično! Človek bi se kar za glavo prijel, če bi moral vse te neumnosti „naših narodnih dam in gospodov“ prenašati. Nedavno sta se sprehajali po tukajšnjem trgu dve dami iz uglednih narodnih rodbin P. in Š. Šel sem tihko za njima in poslušajte, kaj sta govorile, seveda nemško: »Weisst Mitzi, es ist aber jetzt nicht so, wie es früher war. Ich bin zwar eine Slowenerin — aber deutsch ist doch deutsch — und die slowenischen Herren sind wenig gebildet.« (Veš Mici, zdaj pa vendar ni tako, kot je bilo nekdanj. Jaz sem sicer Slovenka, ali nemško je le nemško, in slovenski gospodje so malo naobraženi.) Zadosti mi je bilo! Tista gospa, katere mož je takorekoč voditelj tukajšnjih Slovencev, si upa kaj takega blekniti! Fuj gospa! In tako demokratične so naše dame, čujte in strmite! Izjavile so se v „Narodnem domu“ v pričo mene in mnogih gospodičen in gospodov: »Mi občujemo samo z akademično naobraženimi ljudmi.« Oh, kakšne ubožce so naše akademične gospe in gospodične — zato pa tudi naše Konjice prav po „akademično“ spijo. Če to ne pomaga, pridemo prihodnjic z imeni!

d Slov. Bistrica: Plesni venček, ki ga je priredila minulo soboto Čitalnična plesna šola, je sijajno uspel. Obširna dvorana Okrajne hranilnice je bila skoro premajhna za številno in izbrano občinstvo. Bila je to prva elitna prireditve Bistriških Slovencev, ki pa je imela vendar popolnoma demokratično lice. Prvič so bili povabljeni v našo družbo, katero so po-

častili s posetom tudi srbski in hrvatski častniki, bivši „Nemci“, ki niso ravno sovražno in samovoljno proti nam delovali. Vabilu so se vsi odzvali in odšli v prepričanju, da so šele sedaj prišli v svojo pravo družbo. Čitalnica pa naj gre po svoji jasno začrtani poti naprej, da bo visoko dvignila kulturni niveau doslej nemčurskega mesta. — Dne 8. in 9. sušca priredi Čitalnica s sodelovanjem tamburašev bjelovarskega pešpolka igro „Krivoprisežnika“. — V nedeljo dne 16. sušca ob pol 3 uri popoldne pa ima slovenjebistriški „Sokol“ svoj občni zbor, da začne po štiriletnem odmoru zopet delovati. Poročala bodeta g. učitelj Albert Planer o dosedanjem delovanju in g. dr. Irgolič iz Maribora o pomenu in nalogah jugoslovanskega sokolstva. Po zborovanju bo prosta zabava. Vse rodoljube iz mesta in okolice iskreno vabimo k temu važnemu zborovanju za razvoj narodne stvari v našem okraju. — V kratkem bomo imeli tudi umetniški koncert in mogoče tudi gostovanje ljubljanskega gledališča. — Glavno trafiko je finančno ravateljstvo podelilo delavnemu narodnjaku g. Omerzu, ki ima v razprodaji tudi vse slovenske časopise. — Odpustitev nemčurskega učiteljstva je navdalo tukajšnje Slovence z velikim veseljem.

d Smarje pri Jelšah. V kolo nam že znanih sedanjih tudi Slovencev trafikanta in komisarja s spada izmed naših nemškutarjev v prvi vrsti Herr Richard von der Urlebstrasse. Tega gospoda, po svojem vsakdanjem poklicu sodnijskega pisarja, je poslala svojčas avstrijska višja oblast iz previdnosti in posebne naklonjenosti kot nekakega zaupnika k tukajšnji slavnostni „ruski“ sodnji. Rezala mu je pa njegove dokazane izredne nezmožnosti posebno lahko zaslužen kruhek. On pa je česka, nemščine skoro neveščča poturica, igral vlogo velikega Germana, ki se je pri vsaki priliki ponašal s svojimi sūdmarkimi vžigalicami, rajnim „Štajercem“ in tetko „Tageš-pošto“. Svojega sina je imel Studenhenheima, a namena baje do sedaj ni dosegel, ker je sin izprevidel, da sin slovenske matere, ne more biti očetovega mišljenja. O priliki avstrijskega poloma začutil pa je naenkrat svoje slovansko srce, čez noč postal je iz Krötschmerja pristni čehoslovaški krečmar. Seveda vse to le iz ljubezni do ljubega jugoslovanskega krulika, mišljenja pa je ostalo nam sovražno avstrijsko in še vedno upa in čaka nekdanjih zlatih časov. Čudimo se le njegovim predstojnikom, da ne uvidijo neodkritosrčnega zahrbtnega ravnanja, da goje še nadalje gada na svojih prsih. Koliko naših zanesljivih zmognih ljudi tava okrog brez zaslužka in strehe, mi pa podpiramo odpadnike in naše sovražnike. Proč s takimi doživkami ven iz naših uradov s hinavci in špijoni!

Dnevne vesti.

dn Prihod kardinala Bourna v Ljubljano. Sinoči ob pol 8. (po prvotnih sporočilih bi moral priti ob 6-13, a je imel vlak zamudo) je prispel v Ljubljano angleški kardinal Bourne v spremstvu dveh svojih tajnikov, zagrebškega nadškofa dr. Bauera, ministra za bogočastje dr. Alaupoviča in profesorja belgrajskega bogoslovja dr. Janjiča.

Na kolodvoru so sprejeli kardinala škof dr. Jeglič, general Smiljanič, zastopniki vlade in mestne občine itd. Bilo je pri sprejemu tudi precejšnje število gospa in gospodičen v narodnih nošah. Pred kolodvorom je bila večtisočglava množica, ki je kardinala navdušeno pozdravljala. Kardinal se je odpeljal v avtomobilu skupno z nadškofom dr. Baurom in škofom dr. Jegličem, v škofijsko palačo, kjer je ostal kot gost škofa dr. Jegliča.

Množica se je razgrnila po Dunajski cesti ter korakala naravnost pred škofijo, kjer je prirejela kardinalu med pevanjem narodnih himen, viharne ovacije. Kardinal se je prikazal na oknu ter imel na množico kratek nagovor v katerem je poudarjal, da se bo zavzel

Odškodninske zahteve Amerikancev.

LDU. Washington, 8. marca. Reuterjev urad poroča: Državni urad naznanja, da znašajo do sedaj naznanjene odškodninske zahteve ameriških državljanov napram Nemčiji in Avstro-Ogrski 750 milijonov dolarjev.

Drobne vesti.

dr. V Nemčiji se nadaljujejo boji med Spartakovci in vladnimi četami. Poveljnik vladnih čet v Markah je odredil, da bo ustreljena vsaka oseba, ki se zaloti z orožjem v roki. Ulice v središču Berlina so zaprte deloma z žičnimi ovirami, deloma z barikadami in okopi. Po mestu se nadaljujejo neprestani boji. Na rešilne postaje prinašajo neprestano mrtve in ranjene. — Splošna stavka v Nemčiji še ni popolnoma ponehala. — Vsled postopanja ogrskih oblastnih proti Romunom, ki so še pod ogrsko upravo, je romunska vlada pretrgala vsako zvezo z ogrsko vlado. — Dun. kor. urad poroča: Prihodnje dni pridejo zastopniki entente na Dunaj, da se porazgovore glede plačevanja živil. Ti delegatje bodo imeli obsežna pooblastila, da stopijo v zvezo s tukajšnjimi zastopniki narodnih držav, da uvedejo pod vplivom entente, likvidacijo stare monarhije. Naloga te komisije bo v prvi vrsti, da privedejo narodne države, posebno Čehoslovaško, do tega, da opuste svoje čudno stališče, češ, da ne bodo plačevale vojnih dolgov, in da izkušajo porazdeliti skupni dolg Avstro-Ogrske monarhije, med države, nastale na ozemlju bivše monarhije. (Pobožne nemške želje!) — „New York Herald“ doznava, da zahteva pariška konferenca z ozirom na bedo v bivši avstro-ogrski monarhiji otvoritev prometa preko Trsta. Diference med Jugoslovani in Italijani ne smejo ovirati prevoza živil v bivšo monarhijo.

Zdravstvo.

z Slovenski člani sanitetnega sveta. Minister za narodno zdravstvo dr. Kruij je imenoval za člane sanitetnega sveta dr. Edvarda Štajmerja, dr. Dem. Bleiweissa, dr. Vinka Gregoriča in dr. Ivana Oražna. Za namestnike: dr. Ivana Matka in dr. Ivana Jenka. Prva seja se vrši 15. t. m. ob 4. uri pop. v Belgradu. — z Razširjanje sušice vsled blokade. LDU. 9. marca. (Brezžično.) Profesor Drygalski v Halleju ugotavlja v nekem znanstvenem spisu, da so se vsled blokade slučajno obolenja za sušico od leta 1914. pomnožili za 90 odst., in sicer vsled stalno nezadostnega prehranjevanja. Umrljivost tuberkuloznikov je tem opasnejša, ker se trajno veča. Po mnenju profesorja Drygalskega je pojemanje ali naraščanje umrljivosti vsled sušice merilo o splošnih življenskih razmerah ljudski prehrani.

Gospodarstvo.

g Pomanjkanje kvasa. Okrajno glavarstvo v Mariboru nam piše: V št. 57 se pritožuje v rubriki „Gospodarstvo“ neki trgovec iz Ormoža, da ni dobil v drožarni v Račjem kvasu, ker ga je ravnatelj odslovil s pripombo: „Gospod dr. Lajnič je strogo prepovedal oddajati kvas brez dovoljenja okrajnega glavarstva.“ Iz priloženega poročila na deželno vlado se naj povzame, da je ta izgovor ravnatelja neutemeljen, ker je dobil pri reviziji naloga, da do popolno nove ureditve oddaja kvas, kakor do sedaj. Ravnatelj drožarne se obenem pozivlja, da svoj nastop proti trgovcu v Ormožu opraviči. Iz poročila dr. Lajniča na deželno vlado z dne 28. februarja t. l. pa prinašamo sledeče: Dne 26. t. m. sem bil v Račjem revidiral tovarno za kvas in pri tej priliki dognal: Pridela se sedaj povprečno 480 do 500 kg na dan.

Na to sledi statistika, koliko surovin se porabi dnevno in koliko jih je še v zalogi, s predlogom, kako bi se za enkrat odpomoglo pomanjkanju ječmena in potem nadaljuje:

Nadalje sem dognal, da dobi sedaj vsak človek v Račjem drože, kateri se izkaže bodisi s pekovskim, bodisi s trgovskim obrtnim listom.

Da se razdelitev v prihodnje primerno uredi sem ukrenil:

Tovarna ima poslati v petih dneh seznam vseh tistih odjemalcev drož, katerim se je meseca prosinca nakazalo drože; iz tega seznama se bodo tukaj napravili sezname po različnih političnih okrajih. Ti zadnji sezname se bodo poslali dotičnim okr. glavarstvom s prošnjo, da ali to dosedanjo dobavo drož za tamošnji okraj odobre, ozir. stavijo spremljevalne predloge.

Na ta način si upam doseči, da se prekupci oziroma navijalci cen popolnoma izključijo iz dobave drož in, da okrajnemu glavarstvu možnost, natančno nadzorovati promet z drožami.

Za sedaj se vrši še popolnoma promet po starem načrtu, da se ne napravi kakšen nered.

g Bodočnost naših vinogradnikov v Dalmaciji, Istri in Goriški pod Italijo. Ker so Italijani zasedli celo Primorsko, Istro in Dalmacijo, naši vinogradniki v teh deželah sploh ne morejo prodati svojega vinskega pridelka. Samo v Dalmaciji računajo, da se je lansko leto pridelalo okoli 500.000 hl vina, od tega se je dosedaj prodalo komaj desetina. Z drugimi besedami: Dalmatinski kmet ne ve kam z vinom. Enako se godi tudi istrskim in goriškim vinogradnikom. V Trstu se točijo italijanska vina ki se točijo v Italiji po 2 liri po 10 K liter. Zato vozijo Italijani v Trst vino iz Južne Italije, a naši vinogradniki ne smejo spraviti v Trst svojega vinskega pridelka niti iz najbližjih krajev. To je nekak predukus gospodarskih razmer, v katerih bo živelo naše ljudstvo v okupiranih krajih, ako se ti priključijo definitivno Italiji. V Trstu in Reki, ki sta dosedaj konsumirala večji del istrskih in dalmatinskih vin, bi jih popolnoma dvignila cenejša italijanska vina, v izvozu pa tudi ne bi mogla konkurirati, ker so delavske razmere v Italiji povsem drugačne, nego one v naših jadranskih zemljah in naš kmet nikdar ne more obdelovati zemlje z enakimi stroški, kakor oni — Južni Italijani. Povdariti moramo torej ponovno: Z aneksijo naših pokrajin Italiji bi se obsodilo njih prebivalstvo ne le v narodno, marveč tudi v gospodarsko smrt. Ali bo hotela mirovna konferenca prevzeti odgovornost za tak zločin?

Zadnje vesti.

Ker je telefonska zveza z Zagrebom prekinjena, nismo dobili iz Belgrada in iz Zagreba nobenih posebnih poročil.

Ententna komisija pride v Ljubljano, da preišče takozvane „ljublanske dogodke“.

LDU Ljubljana, 10. marca. Ljubljanski dopisni urad poroča iz dobro poučenega vira: Prevozi živil, ki so bili namenjeni za Čehoslovaško republiko, za Nemško Avstrijo in za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, via Trst, so bili, kakor je znano, onemogočeni in sicer najprvo iz vojaških ozirov na železniški progji Jesenice — Beljak, pozneje pa iz političnih razlogov, ko je namreč Italija pod pretvezo, da je bila v Ljubljani iztirana italijanska vojaška misija in da je bil na postaji južne železnice v Zalogu pri Ljubljani od jugoslovanskih civilnih in vojaških oseb napaden italijanski begunski transport in da so isti na nasilen način odstranili in zažgali italijanske zastave in znake, zaprla meje proti Jugoslaviji.

Ovire na železniški progji Jesenice — Beljak, so bile takoj odstranjene, potem ko je deželna vlada za Slovenijo in ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani vse ukrenilo, da se omogoči železniška zveza. Vendar pa je

postajo na Jesenicah pasiralo samo šest vlakov, katere so Jugoslovani z vsem pospeševanjem odpravili skozi karavanski predor proti severu, na ostalih postajah tik demarkacijske črte proti Italiji pa so čakali jugoslovanski vlaki več dni na prihod transportov živil iz Trsta, ki so pa popolnoma izostali, ko je bila Italija izvršila zaprtje mej.

Incident v Zalogu dne 12. februarja je bil dne 14. februarja protestni predmet italijanske v Ljubljani bivajoče vojaške misije, nakar se je uradno takoj počelo z natančno preiskavo tega dogodka. Kakor smo že poročali, je imela ta preiskava popolnoma negativen izid. Kljub temu je italijanska vlada nadaljevala svoje pritožbe. Da se ugotovi dejstvo dogodka, je odredil najvišji vojni svet v Parizu dne 8. marca v sporazumu obeh interesiranih strank preiskave potom mešane ententne komisije. V to komisijo so bili odposlani kot zastopnik Amerike general C. J. Treat, kot zastopnik Velike Britanske general Gordon, kot zastopnik Francije general Savy in kot zastopnik Italije general Segre, kateri prispejo prihodnje dni v Ljubljano. Upamo, da bo s pomočjo te komisije čimprej rešeno vprašanje in odstranjeni vsi zadržki, ki bi nasprotovali nadaljnjim transportom živil.

Aprovizacija.

dr Prodajalci moke se vabijo, da se zglase v sredo, 12. t. m. ob 9. uri v mestno posvetovalnico radi nakazila moke.

a Krompir za VIII. in IS. okraj dobe stranke pri Mühleisnu, na Dunajski cesti, v sredo, 12. t. m., dopoldne, za IX. okraj, od 8. do 9. št. 1 do 130, od 9. do 10. št. 131 do 260, od 10. do 11. št. 261 do konca. VIII. okraj popoldne od pol 2. do pol 3. št. 1 do 130, od pol 3. do pol 4. št. 131 do 260, od pol 4. do pol 5. št. 261 do 390, od pol 5. do pol 6. št. 391 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pet kilogramov krompirja, ki stane 80 vinarjev kilogram.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Službe:

Urarja iščem, ki bi hotel sprejemati popravila na dom proti dobri plači. — Naslov pove upravništvu. 733 2-1

Služkinja, zanesljiva in pridna, se išče za takoj, proti dobri plači. — Naslov v upravništvu. 731 3-1

Mlinar, izučen, vojaščine prost, išče mesta za takojšen nastop. Prevzame tudi samostalno delo. Cenj ponudbe naj se pošlje na naslov: Franc Hojnik, Prihova pri Konjicah. 732 3-1

Proda se:

Sadjevec, vino in kisló vodo razpošilja A. Oset, p. Guštanj. 697

Bonbone vsake vrste po zmernih cenah dobavlja redno tvrdka Fran Medica, Ljubljana, Tržaška cesta 4. Postrežba točna in solidna. 30-22

2 vagona čebule se takoj proda. Ponudbe na Svetozar Stamenkovič, Darda, Baranja. 725

Milo. 10 kg mila „Dob“ K 30- pošiljam po povzetju, zabojček poštine prosto. Pri odjemu več originalnih zabojev, popust. Dalje nudim tudi večjo množino zelo dobrega maščobnega mila, ter nad 100 hektó hrastovih sodov. Tvrdka A. Kušlan, Ljubljana, Karlovska cesta 15. 466 9

Volneno blago za moške in ženske obleke, kambrike, platno, rjuhe, sukanec, fini trpežni čevlji, pralno in toaletno milo, svetilke za hleve, pralni prašek, dober kavni nadomestek, cikorijska, kava, papirnate vrečice, papir za zavoje, vrče za mleko mast in med, izboren rumesenc, za čaj zadostujeta dve kavni žlički na skodelico. Prodaja se v skladišču Balkan I. nadstr. 653

Kupi se:

Vinske sode 50-500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravništvu pod „Vinski sodi“. 730 2-1

Koleselj (kočijo), išče častnik. Javiti se je na Mestnem trgu 5. Fa. Bernatovič. 730 2-1

Razno:

Mebliirano sobo iščem v sredini mesta; najraje takoj in s posebnim uhom. (Odsotnost cel dan.) Naslov v upravništvu. 730 2-1

Najlepše darilo mladini
je povest slovenskega
dečka iz sedanje vojne

„Dore.“

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezanih knjigi je 3/50 K. Dobiva se v knjigarnah in v Zvezni tiskarni v Ljubljani, Marijin trg 8.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven rotovža. 680

Modni atelje

M. Šarc

Ljubljana, Kongresni trg št. 4/I.
(Gerberjeva hiša.) 300 10-3

Sprejemne ure: 10-12 in 3-7.

Rudolf Rus v Kranju

pripotoča svojo bogato zalogo ur
briljantov, zlatnine in srebrnine po najnižji cenli. Solidna postrežba.

Ženini in neveste!

Hišna oprava iz trdega lesa za eno spalno sobo (z matraci) se proda za 6500 K. Kje pove uprava lista. 735 3-1

VRTNAR,

vešč slovenščine se sprejme in nemščine — proti dobremu plačilu na posestvu blizu Celja. — Ponudbe s spričevali o dosedanjih službah naj se pošljejo trgovcu ROBERT ZANGGER v Celju, Gosposka ulica št. 1. 736

Čist vrcati med

razašilje na veliko i malo tvrdka Josip Halužan, Križevci.

Bratje Schön,

Dunaj I., Fischerstiege št. 8.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
Josip Kleindienst,
Novo mesto.

Gorenji priporočajo bogato zalogo
trakov, čipk, vezenin, gumbov, ovratnikov
za dame, vse vrste šivank ter galanterijsko
in norimberško blago, specialno gablonško
blago kot rožne vence, ovratne koralde in
krasne brože. 719

Ceniki na razpolago.

Naš valutni problem.

Predavanje

dr. Milorada Nedeljkovića,
inšpektora Ministarstva financija,
bivšog direktora Srpske Centralne
Banke Sarajevo.

Cena 1 din.

Izdanje knjižarnice
Geze Kona, Beograd.

Dješt činovnik

željeznarske struke,

koji samostalno radi i razumije voditi ku-
povni odsjek te trgovine traži se za odmah.
Ponudbe na Hrvatsko dio ičko društvo
za trgovinu željezom, Zagreb, Marija
Valerija ulica 2. 720

Prva Jugoslovska tovarna
PALIC
v Sunji - Hrvatsko

priporoča vse vrste lepo izdelanih, finih in
cenih sprehajalnih palic na drobno in debelo,
po najnižjih dnevnih cenah. Vzorci pošilja po
povzetju.

: Mesarske tehtnice :

lastnega izdelka ima v zalogi tvrdka

Karol Usar, Maribor n. D.

Grajska ulica št. 28.

:: Tovarna vsakovrstnih tehtnic. ::

Cene zmerne. — Popravila točno in ceno. 594

Kdor želi opremiti svojo pisarno

naj se zgleda pri tvrdki

FRAN BAR

Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5

katera ima v zalogi prvovrstne pisalne stroje izvrstne
barvne trakove za vse vrste strojev, ogljen papir, voščeni
papir, razmnoževalne stroje ter barvo za iste. Amerikan-
ske pisarniške mize. Popravila pisalnih strojev in kata-
stralnih blagajn. 728 3-1

Prodajalno čevljev

v Celju v hiši „Narodnega doma“

je otvorila

mirenska „Čevljarska
zadruga“, t. č. Mozirje

Čevlji iz pravega usnja v vseh vrstah od
težkih delavskih do elegantnih. Trpežno roč-
no delo. 737 Oglejte si osebno!

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča **Zvezna tiskarna**

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Naročajte „Kurenta“

ki je edini slovenski in brez dvoma
najboljši jugoslovsanski satirično-
humoristični list. Prinaša humoreske
naših najboljših pisateljev ter je
bogato opremljen z risbami in kari-
katurami prvovrstnih slovenskih
umetnikov. „Kurent“ izhaja dvakrat
na mesec ter stane
za celo leto 24 K, za pol leta 12 K,
za četrt leta 6 K.

Naroča se v upravništvu „Kurenta“,
v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta 6, 20 brez odbitka rent-
za frančiškansko cerkvijo, sprejema hranilne vloge vsak nega davka, kate-
delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po 20 rega plačuje zavod
sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čiste dve krone
na leto. „Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo
na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim
zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit
proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje.
Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem 1. 1918
nad 40 milijonov kron.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Suhe gobe

vseh vrst nemešane kupujem
v vsaki množini po najvišjih
dnevnih cenah.

Istotako iztočen-trčan med v večji množini.

F. SIRC - KRANJ. 667

Čevlji tovarne

Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro, boks in lakovega usnja z
usnjatimi podplati se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi
podplati po 159 14

K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

Vzalogi Ljubljana Breg.

Zavod za reklamo in snaženje

Al. Matelič

Ljubljana, Kongresni trg št. 3/i.

Razprodaja.

Opusti naj se izdelovanje cementnih izdelkov in se razprodaja sledeče:

Cementni izdelki kakor: ploščice za tlak, cevi s panogami, stebri za vrata,
betonski krogi za vodnjake, lijaki za vodnjake.

Mecsnovi plohi.

Suhe mlete barve: rudeča, zelena, višnjeva, rumena, črna, bela.

Raznovrstni pesek za teraco.

Jeklo: oglato železo; 2 hidravlični stiskalnici z akumulatorjem, sesalko in
modeli; 1 ročna stiskalnica; 1 stroj za mešanje barv; 1 mlin za mlenje
peska; 1 strugalnik; 1 stroj za vrtanje železa; 1 cirkularka (velika);
1 cirkularka (mala); 1 stroj za izdelovanje otljih kamnov; 1 acetilenska
naprava; 1 brusilni stroj; 1 stroj za vrtanje in žaganje; 1 rezalni stroj
(Stanzmaschine) itd.

Vse to se lahko ogleda v tovarni

ZAJEC & HORN v Ljubljani, 660

Dunajska cesta nasproti artilerijske vojašnice.